

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8CoCsp/31/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316220393
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1316220393.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej, v právnej veci žalobkyne: C. A.Á., D.. XX.XX.XXXX, H. N. C. XXXX/X, XXX XX Z., zastúpenej: PROSMAN A PAVLOVIČ advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 725, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 1.277,15 s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 21. júla 2020, č.k. 7Csp/53/2016-152, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.277,15 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 14.01.2017 do zaplatenia, vo zvyšku súd žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania. Po právnej stránke vec posúdil podľa § 2 písm. a), b), d), § 3 ods.1, ods.2, § 4 ods.1, zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 43c ods. 2, § 44, § 46 ods.1, ods.2, § 451 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka a dospel súd k záveru, že žalovaný nárok žalobcu je dôvodný, i keď nie v celom rozsahu. Konštatoval, že žalobca si uplatňuje žalovaný nárok v tomto konaní ako bezdôvodné obohatenie, ktoré malo vzniknúť na strane žalovaného z titulu prijatia plnenia na základe uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere. Svojou povahou by išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle ust. § 9 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom podľa ust. § 2 písm. b) citovaného zákona sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Je zrejmé, že v zmysle ust. § 9 ods. 1 citovaného zákona zmluva musí mať písomnú formu a musí mať zákonné náležitosti tak, ako predpokladá ust. § 9 ods. 2 tohto zákona. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že žalobca najskôr dňa 21.03.2013 požiadal o úver v sume 1.500 eur na základe písomnej žiadosti, pričom uviedol údaje: úver vo výške 1.500 eur so splatnosťou úveru v 42 mesačných splátkach, pričom mesačná splátka (vrátane úrokov) je 80,37 eur, celková čiastka, ktorú má žalovanému zaplatiť, je 3.375,54 eur, predpokladaná RPMN 70,01 %, ročná úroková sadzba 70,01 %, priemerná RPMN 47,29 %, poskytnutá suma revolvingu 790,84 eur, celková čiastka revolvingu 1.928,88 eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 63,32 %, ročná úroková sadzba revolvingu 76,21 %. Zo zmluvy vyplýva, že bod 6 zmluvy žalobca nevyplnil, túto časť zmluvy doplnil žalovaný. Žalovaný v tomto bode - označenom ako "údaje o schválenom revolvingovom úvere" uviedol odlišné údaje oproti návrhu v bode 5, napr. nachádza sa tam iný údaj - iná RPMN za úver, iná predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu, je tu uvedený údaj o ročnej úrokovej sadzbe úrokov z omeškania, ktorý v žiadosti žalobca neuvádzal. Z údajov v zmluve vyplýva, že žalovaný takto upravený návrh zmluvy podpísal dňa

26.03.2013. V súlade s ust. § 44 Občianskeho zákonníka by bola zmluva uzatvorená okamihom prijatia jeho návrhu, avšak ak prijatie návrhu obsahuje zmeny, dodatky, výhrady, obmedzenia, je odmietnutím návrhu a toto sa považuje v súlade s ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka za nový návrh, ktorý musí byť druhou stranou prijatý (v tomto prípade dlžníkom - žalobcom). Zo zmluvy je zrejmé, že veriteľ ako osoba, ktorá mala prijať žiadosť žalobcu o poskytnutie úveru, schválil túto žiadosť až následne po podaní žiadosti, avšak s určitými zmenami. Okrem toho žalovaný zaslal žalobcovi ako dlžníkovi aj oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 26.03.2013, ktoré malo tvoriť súčasť zmluvy a v tomto oznámení uvádza i ďalšie údaje, ako napr. dátum splatnosti prvej splátky, konečnú splatnosť úveru, výšku splátky podľa dohody o poskytnutí služby, teda náležitosti, ktoré vyžaduje Zákon o spotrebiteľských úveroch, aby boli obsahom zmluvy. Takéto oznámenie veriteľa o schválení úveru však tiež nemožno považovať za prijatie návrhu predloženého dlžníkom vzhľadom k tomu, že obsahuje aj nové, doplnené údaje, ktoré už dlžník (t.j. v tomto prípade žalobca) následne neakceptoval. Vzhľadom na uvedené konanie veriteľa - žalovaného považoval nie za prijatie návrhu predloženého žalobcom, ale za nový návrh, keďže žalovaný ako veriteľ neprijal návrh žalobcu ako dlžníka bez výhrad a zmien, keď oznamuje dlžníkovi prijatie žiadosti o schválení úveru so zmenami tak, ako je uvedené v časti 6. "Údaje o schválenom revolvingovom úvere", prípadne aj Oznámením o schválení úveru. Prijatie návrhu so zmenami, doplnkami, ktoré vytvárajú základné zákonné náležitosti zmluvy, nemôže byť účinným prijatím návrhu na uzatvorenie zmluvy, ale predstavuje len nový návrh na uzatvorenie zmluvy, ktorý ale žalobcovi nebol predložený na odsúhlasenie a podpísanie. Pri písomných zmluvách pritom platí, že aj prijatie návrhu musí byť uskutočnené písomne a musí byť žiadateľovi o prijatie návrhu aj doručené. Zmluva o spotrebiteľskom úvere preto nemohla byť uzavretá platne pre rozpor so zákonnými ustanoveniami (ust. § 39 Občianskeho zákonníka), a keďže nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy, žalovanému nemôže patriť žiadne plnenie zo zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 26.03.2013, ale len plnenie z titulu vrátenia bezdôvodného obohatenia, ktoré poskytnutím peňažných prostriedkov nastalo na strane žalobcu. V konaní bolo nesporné, že žalobca prijal od žalovaného plnenie v sume 2.178,76 eur a žalovanému uhradil celkom 3.455,91 eur, ktoré výšky platieb a úhrad žalovaný nijak účinne nerozporoval. Žalovaný takto prijal plnenie nad rámec poskytnutého plnenia v sume 1.277,15 eur, ktorého vrátenie si žalobca voči žalovanému uplatnil v tomto konaní. Pokiaľ ide o dohodu o poskytovaní služieb ako súčasť zmluvy o úvere zo dňa 26.03.2013, uviedol, že ani táto dohoda nemôže byť platná, nakoľko sa mala vzťahovať k uzavretej zmluve o revolvingovom úvere, avšak k uzavretiu úverovej zmluvy platným spôsobom nedošlo. Žalobca si v konaní uplatnil aj nárok na úrok z omeškania od 20.12.2016 s tým, že uviedol, že napriek výzve zo dňa 05.12.2016 žalovaný obohatenie v žalovanej výške nevydal do 19.12.2016. Mal za to, že predsporovou výzvou zo dňa 05.12.2016 nedošlo k riadnemu uplatneniu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď výzva obsahuje iba žiadosť o ďalší postup (urovnanie) bez uvedenia výšky požadovaného nároku. Podľa názoru súdu sa tak žalovaný do omeškania s plnením dostal až odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby spolu s nariadeným neodkladným opatrením dňa 13.01.2017, pretože až zo žaloby zistil v akej výške si voči nemu žalobca nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatňuje. Preto žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania od 14.01.2017. Rozhodol teda tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.277,15 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 14.01.2017 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku, do jeho vyhovujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny, tak, aby bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), h) C.s.p. Poukázal na to, že podstatnými náležitosťami zmluvy je dohoda o úvere, záväzok tieto prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Z toho vyplýva, že pre vznik úverovej zmluvy primárne žiadna dohoda o RPMN nie je potrebná; napokon z § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že ak zmluva neobsahuje RPMN, potom zmluva nie je neplatná, ale bezúročná a bez poplatkov. V konaní pred súdom prvej inštancie neboli dokázané žiadne skutočnosti, v zmysle ktorých by súd mohol dospieť k zákonnému záveru o neplatnosti zmluvy. Rozhodnutie súdu je založené na závere o neuzavretí zmluvy pre náležitosť, na ktorej sa strany pre vznik zmluvy nikdy dohodnúť nemusia a súčasne, na ktorej sa ani dohodnúť nemôžu. To, že RPMN sa dohodnúť objektívne nedá, vyplýva v prvom rade z právnej úpravy a tiež aj zo súdnej praxe. Zákon č. 129/2010 Z.z., a ani iný právny predpis neurčujú, že údaj o "RPMN" bude dohodnutý. Ak súd prvej inštancie uviedol, že tento údaj medzi stranami dohodnutý nebol, potom by v prvom rade mal zdôvodniť, že tento údaj sa dá dohodnúť. Zákonná úprava určenia RPMN teda nielen svojím textom (v podobe spojenia "vypočítané

na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere"), ale aj spôsobom jeho určenia (údaje, ktoré sú rozhodujúce pre určenie RPMN) vychádza z toho, že nejde o údaj dohodnutý, ale určený presne stanoveným spôsobom. Ak by neurčil údaj RPMN schváleného úveru či revolvingu postupom podľa zákona č. 129/2010 Z.z., teda by tento údaj neurčil výpočtom podľa vzorca stanoveného zákonom v čase uzavretia zmluvy, ale by uviedol hodnotu zhodnú s "predpokladanou RPMN" uvedenou v bode 5 každej zmluvy, potom by porušil zákona č. 129/2010 Z.z. Porušenie by práve vyplývalo z toho, že by uviedol rovnakú RPMN ako údajne "navrhol" žalobca v oboch zmluvných vzťahoch. Pretože v takom prípade by takto určená RPMN nebola vypočítanou podľa zákona č. 129/2010 Z.z. Z napádaného rozsudku nie je zrejmé ani to, na základe čoho súd dospel k záveru o tom, že žalobca vlastne navrhol údaj o RPMN. Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru žiadny návrh RPMN neobsahuje, uvádza sa v nej len údaj o predpokladanej RPMN. Súd prvej inštancie tak nesprávne posúdil otázku vzniku zmluvných vzťahov. Ak teda súd prvej inštancie dospel k tomu, že k neuzavretiu zmluvy došlo z dôvodu rozdielnych údajov RPMN, potom ide o nesprávny a nezákonný záver. Údaj RPMN bol uvedený do každej zmluvy v čase jej uzavretia, tak ako to vyžaduje zákonná úprava. Táto skutočnosť teda nie je zákonným dôvodom preto, aby súd mohol žalobe vyhovieť. Záverom dodal, že uvedenie úrokovej sadzby úroku z omeškania ako náležitosti zmluvy nie je predmetom dohody zmluvných strán vzhľadom na kogentný charakter § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

3. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej (vyhovujúcej) časti a v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

4. Zmluvou o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov vymedzuje pojem spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi (§ 1 ods. 2 cit. zákona). Zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom (§ 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z.z.)

5. Podstatnými náležitosťami pre vznik úverovej zmluvy sú určenie sumy (limitu), do ktorej budú peňažné prostriedky poskytnuté, záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť celkové náklady, vrátane úrokov. Dohoda o uvedených podstatných častiach zmluvy je nevyhnutná na to, aby vznikla úverová zmluva. Ak nedôjde k dohode hoci len o jednej z uvedených podstatných častí, nemožno hovoriť o vzniku úverovej zmluvy.

6. V časti "Informácie a práva týkajúce sa zmlúv o spotrebiteľskom úvere" zákon č. 129/2010 Z.z. stanovuje v § 9 ods. 2 ďalšie náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, vrátane RPMN. V § 11 sú stanovené dôsledky porušenia povinnosti uviesť do zmluvy o spotrebiteľskom úvere požadované náležitosti. V prípade absencie RPMN sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

7. Odvolací súd sa stotožnil s odvolacími námietkami žalovaného, že pre vznik úverovej zmluvy sa dohoda veriteľa a dlžníka o výške RPMN nevyžaduje. Zákon ukladá veriteľovi povinnosť do spotrebiteľskej zmluvy údaj o RPMN uviesť, a v prípade nedodržania tejto informačnej povinnosti ho sankcionuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Veriteľ s dlžníkom sa nielenže nemusia dohodnúť o výške RPMN, ale ako na to správne poukazuje aj žalovaný, na RPMN sa dohodnúť objektívne ani nedá z dôvodu, že pre jej výpočet kogentne stanovuje zákon presné pravidlá. Nerešpektovanie vzorca zákonom stanoveného pre výpočet RPMN má za následok porušenie zákona č. 129/2010 Z.z. Nesprávny údaj o RPMN má potom mal za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Dohodnuté parametre úveru ako jeho výška, termín splatnosti, výška, počet a splatnosť splátok, výška úrokov a ostatných nákladov, sú podkladom pre výpočet RPMN podľa zákonom stanoveného matematického vzorca a zistenú hodnotu uvedie potom veriteľ do akceptácie návrhu na uzavretie zmluvy. Je preto irelevantné, či a akú výšku RPMN dlžník v žiadosti o úver uviedol. Navyše v danom prípade v žiadosti dlžník neuviedol záväzný údaj RPMN, ale len predpokladanú výšku.

8. Žalovaný tak dôvodne argumentuje, že záver súdu prvej inštancie, že k vzniku zmluvy o spotrebiteľskom úvere nedošlo z dôvodu rozdielných údajov o RPMN, je nesprávny. Rovnako je opodstatnený argument žalovaného, že výška úrokov z omeškania nie je ako náležitosť zmluvy predmetom dohody zmluvných strán, ale vychádza z ust. § 517 ods. 2 Obč. zák., ktoré má kogentný charakter.

9. S ohľadom na uvedené teda možno uzavrieť, že súd prvej inštancie svoj záver o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného založil na nesprávnom právnom posúdení vzniku zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pre ktoré sa potom podstatnou stránkou veci (existenciou náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere), už nezaoberal. So zreteľom na uvedené nemožno preto považovať predčasné právne závery súdu prvej inštancie za správne. Rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by však za tohto stavu veci v celom rozsahu nahrádzalo prvoinštančné rozhodnutie, čím by bolo stranám odoprené právo namietať správnosť skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde a tým aj možnosť preskúmania správnosti záverov odvolacieho súdu, ku ktorým by dospel právnym posúdením skutkových zistení z hľadiska tých rozhodujúcich skutočností, ktoré považoval za významné na rozdiel od prvoinštančného súdu, ktorý sa nimi náležite nezaoberal. Posúdenie podstaty veci v rámci dvojinštančného súdneho konania je však súčasťou práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Požiadavke dôsledného rešpektovania ústavného princípu dvojinštančnosti konania je možné učiniť zadosť iba kasačným rozhodnutím.

10. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zrušil podľa § 389 ods.1 písm. c) C.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 C.s.p., v ktorom súd prvej inštancie; viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.); posúdi náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere z hľadiska relevantnej právnej úpravy, argumentácie žalobkyne ako aj obrany žalovaného a svoje úvahy, na základe ktorých dospeje k rozhodnutiu náležitým (zákonným, zrozumiteľným) spôsobom, odôvodní a v novom rozhodnutí o veci rozhodne o náhrade trov aj tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).